

Правопис префіксів

1. Префікс **с-** пишемо перед **к, 'п, т, х, ф** (кафе «Птах»): *скипіти, списати, спляти, сточений, стерпіти, схвалити, схилити, сформулювати, сфотографувати.*

Перед усіма іншими приголосними (глухими і дзвінками) та голосними вживають префікс **з-**: *збити, звечора, згрупувати, здогадливий; зсувати, зчесати, зшити, зумовлений.*

Якщо корінь слова починається двома чи трьома приголосними, то вживають префікс **зі-** (варіант префікса **з-**): *зібганий, зібрання, зіграти, зідрати, зізвати, зізнання, зійти, зімкнути, зіпнути, зіткнути, зітхнути.* Але є випадки, коли перед двома кореневими приголосними вживають префікс **з-** (**с-**): *згребти, скрикнути, сплигнути, спливати, сприймати.*

2. У префіксах **без-, воз-, роз-, через-** завжди пишеться **з-**: *безболісний, безверхий/безперечний, безсуфіксний, безтурботний; возвеличити, возз'єднання; розписати, розсипати, розтлумачити; черезсмужжя, черезсідельник.*

3. У префіксах **від-, між-, над-, об-, під-, перед-, понад'** завжди пишуться букви **д, ж, б**: *відписати, відступити, відточений, відходити; міжпланетний, міжспілковий; надсилати, надходити; обсіяти, обтягнути; підписати, підходити; передплата, передтравневий; понадплановий.*

4. Префікси **пре-, при-, при-** розрізняються за значенням:

а) префікс **пре-** використовують в якісних прикметниках і прислівниках для вираження найвищого ступеня ознаки: *превеликий, прегарний, пречудовий, препогано;*

б) префікс **при-** використовують переважно в дієсловах, що означають:

- **наближення:** *прибігти, приблудитися, прибути;*
- **приєднання:** *прибудувати, примкнути, приробити;*
- **частковість дії:** *приморозити, припудрити;*
- **результат дії:** *приборкати, прикрити, прив'язати та ін.;*
- **у похідних словах:** *прибуття, прибудований, привчивши тощо.*

Крім того, префікс **при-** використовують в прикметниках, утворених від іменників з прийменником **при:** *при дорозі — придорожній, при Амурі — приамурський, при Волзі — приволзький, при вокзалі — привокзальний, при морі — приморський, а також у похідних словах: придоріжжя, Приамур'я, Приволжя, Примор'я;*

в) треба запам'ятати правопис слів іншомовного походження з **пре-, при-,** що не є префіксами: *преамбула, превалювати, предикат, предикативний, президент, президія, прелюдія, прем'єра, препарат, престиж, претендент, претензія, прецедент; привілей, приватний, примат, призер, призма, примітив тощо;*

г) префікс **при-** використовують тільки в словах *прізвисько, прізвище, прірва;*

д) префікс **пере-** з значенням «**наово**», «**по-іншому**», «**через щось**», «**через когось**», **завершення дії** пишеться з двома **е:** *перетягти, переучити, перефарбувати, перефразувати, перехрестя, перешарок, перешкода, перешкодити та ін.*

Від префікса **пере-** слід відрізнити частину слова **пери-**, яка стоїть на початку іншомовних слів і не є префіксом: *перикардит, перила, периметр, перипетія, перископ, периферія.*

5. Префікс **від-** і його варіант **од-** у мові художньої літератури виступають, як правило, паралельно: *відкинути й одкинути, відпочити й одпочити, відправити й одправити.*

У науковій та спеціальній літературі вживають тільки префікс **від-**: *відбиття, відбиток, відбій, віддієслівний, відіменний, відкликання*.